

“ZAMONAVIY TA’LIM TIZIMINI INNOVATSIYALAR YORDAMIDA RIVOJLANTIRISH: MUAMMOLAR, YECHIM VA TAKLIFLAR”

Sadikov Asadbek Odilbek o‘g‘li
Mustaqil tadqiqotchi

Annotatsiya: Mazkur maqola zamonaviy ta'lim tizimini rivojlantirish uchun innovatsiyalar va kreativ yondashuvlarning ahamiyatini tahlil qiladi. Unda global va milliy ta'lim tizimlarida uchraydigan muammolar, ularni bartaraf etish yo‘llari va istiqbolli loyihalar yoritib beriladi. Xususan, raqamli texnologiyalar, o‘yinlashtirish usullari, individual rivojlanishga qaratilgan yondashuvlar va kreativ pedagogik usullar haqida so‘z yuritiladi.

Kalit so‘zlar: ta'lim tizimi, innovatsiya, raqamli texnologiyalar, kreativ pedagogika, global tajriba, yechimlar, gamifikatsiya, masofaviy ta'lim.

Abstract: This article analyzes the importance of innovations and creative approaches for the development of the modern education system. It highlights the problems encountered in global and national education systems, ways to address them, and promising projects. In particular, it discusses digital technologies, gamification methods, approaches focused on individual development, and creative pedagogical techniques.

Keywords: education system, innovation, digital technologies, creative pedagogy, global experience, solutions, gamification, distance learning.

KIRISH

Ta’lim tizimi davlatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishida asosiy o‘rin egallaydi. O‘zbekistonda ta’lim sohasida olib borilayotgan islohotlar jamiyatning kelajagini shakllantirish uchun strategik ahamiyatga ega. Mamlakat Prezidenti Shavkat Mirziyoyev rahbarligida 2017-yildan boshlab ta’lim tizimini rivojlantirishga qaratilgan qator hujjatlar qabul qilindi. Xususan, 2030-yilgacha ta’limni rivojlantirish bo‘yicha milliy strategiya ishlab chiqilib, bunda innovatsion texnologiyalarni tatbiq etish va sifatli ta’lim imkoniyatlarini oshirish maqsad qilingan. Globallashuv va texnologiyalar asrida ta'lim tizimi nafaqat bilim berish, balki insonlarning ijodkorligi va tanqidiy fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirish uchun ham muhim vositadir. Zamonaviy dunyoda ta'lim sohasida innovatsiyalar va kreativ yondashuvlarni qo‘llash o‘quvchilarni o‘z kelajagiga tayyorlashning muhim omili hisoblanadi. Shu bilan birga, rivojlanayotgan texnologik imkoniyatlarga qaramasdan, ta'lim tizimining ayrim zaif tomonlari haligacha dolzarb bo‘lib qolmoqda.

1. Zamonaviy ta'lim tizimining dolzarb muammolari.

Zamonaviy ta'lim tizimida quyidagi muammolar dolzarb hisoblanadi:

- O‘qituvchilarning raqamli savodxonligi pastligi. Zamonaviy texnologiyalarni qo‘llash imkoniyatlari mavjud bo‘lsa-da, ko‘plab o‘qituvchilar ularni to‘liq qo‘llashga tayyor emas. Bu muammo ayniqsa qishloq joylarida yaqqol seziladi.

- Individual yondashuvning yetarli emasligi. Ta'lim jarayonida har bir o‘quvchining ehtiyojlari va qobiliyatlarini hisobga olish qiyinchilik tug‘dirmoqda.

- Infratuzilma yetishmasligi. Internet qamrovi pastligi, zamonaviy texnika va resurslarning yetarli emasligi, masofaviy ta'lim uchun kerakli sharoitlarning yo'qligi ta'lim jarayonini cheklaydi.

2. Innovatsiyalar va kreativ yondashuvlar yordamida muammolarning yechimlari.

Innovatsiyalar va kreativ yondashuvlar quyidagi yo'nalishlarda ta'limni rivojlantirishga xizmat qilishi mumkin:

1. Raqamli texnologiyalarni keng qo'llash.

- Masofaviy ta'lim platformalari (Zoom, Google Classroom, Microsoft Teams kabi)dan keng foydalanish.

- Ta'limda sun'iy intellektni joriy etish orqali shaxsiy yondashuvni rivojlantirish. Misol uchun, AI asosida o'quvchilarning qobiliyatini aniqlash va individual dasturlarni ishlab chiqish.

2. Gamifikatsiya (o'yinlashtirish).

- Ta'lim jarayoniga o'yin elementlarini kiritish orqali o'quvchilarni faolroq va motivatsiyali qilish mumkin. Misol uchun, o'quv dasturlarida virtual mukofotlar, reyting tizimi yoki qiziqarli topshiriqlarni qo'llash.

3. Kreativ pedagogika.

- Loyihaviy ta'lim, muammolar asosidagi o'qitish va tadqiqotga asoslangan yondashuvlarni rivojlantirish. Masalan, o'quvchilarni global iqlim o'zgarishi kabi real muammolarni hal qilishga qaratilgan guruh loyihalariga jalb qilish.

4. STEM va STEAM ta'limi.

- Ilm-fan, texnologiya, muhandislik, matematika (STEM) va san'atni (STEAM) birlashtirgan dasturlar yosh avlodda tanqidiy va kreativ fikrlashni rivojlantiradi.

3. Global tajriba va istiqbolli loyihalar.

Ta'limni rivojlantirish borasida muvaffaqiyatli davlatlar tajribasi o'rganilishi zarur:

- Singapur modeli: STEM ta'limiga e'tibor qaratish orqali xalqaro PISA reytingida yuqori o'rinlarga ega bo'lmoqda.

- Finlyandiya tajribasi: tizimda sinov imtihonlari va baholashga kamroq e'tibor berilib, o'quvchilarning ijodiy rivojlanishiga ko'proq imkoniyat yaratilgan.

- Janubiy Koreya modeli: texnologiyalar va raqamli vositalarni keng qo'llash orqali bilim olish jarayonini jadallashtirish.

O'zbekistonda ta'limni rivojlantirish bo'yicha quyidagi istiqbolli choralar taklif etiladi:

1. Raqamli infratuzilmani kuchaytirish.

2. O'qituvchilarning malakasini oshirish bo'yicha maxsus dasturlar ishlab chiqish.

3. Masofaviy ta'lim platformalari uchun milliy kontent yaratish.

4. Ijodiy yondashuvlarni rivojlantiruvchi dasturlarni keng joriy qilish.

Xulosa va takliflar

Zamonaviy ta'lim tizimining rivoji uchun innovatsiyalar va kreativ yondashuvlarni barcha bosqichlarda joriy qilish muhim. Buning uchun quyidagi tavsiyalarni amalga oshirish zarur:

- Har bir hududda raqamli infratuzilmani rivojlantirish.

- O'qituvchilarni zamonaviy texnologiyalar bilan ishlashga o'rgatish.

- Gamifikatsiya va kreativ pedagogik yondashuvlarni keng joriy qilish.
- Xalqaro tajribalardan foydalangan holda milliy o‘ziga xoslikni saqlagan ta’lim dasturlarini ishlab chiqish.

Faol yondashuv, texnologiyalar va ijodkorlik zamonaviy ta’lim tizimini yangi bosqichga olib chiqishga xizmat qiladi.

MANBALAR

1. O‘zbekiston Respublikasi Xalq ta’limi vazirligi (2024). *Milliy ta’lim strategiyasi: 2030 yilgacha bo‘lgan davr*.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2030-yilgacha Ta’lim strategiyasi farmoni.
3. "Yangi O‘zbekiston: Ta’limda innovatsiya", O‘zbekiston Milliy Universiteti ilmiy jurnali, 2024-yil.
4. O‘zbekiston Respublikasi Xalq ta’limi vazirligi rasmiy sayti: www.uzedu.uz.
5. "Ta’limda gamifikatsiya va innovatsiyalar", Toshkent pedagogika instituti ilmiy nashri, 2023-yil.